

*Коляда К.,
журналіст газети «Лесин Край»
м. Новограда-Волинського*

Від вимушених канікул до тривалого карантину: як вдалося організувати освітній процес у ЗОШ І-ІІІ ступенів № 2 м. Новограда-Волинського

«Діти асоціюють карантин з канікулами, а батьки та вчителі випускних класів налякані ситуацією, що склалася», – каже вчитель початкової школи ЗОШ № 2 Тетяна Степанюк. Вона одна з перших у Новограді-Волинському надавала дистанційний зв'язок зі своїм 4-А класом, веде уроки і регулярно перевіряє надіслані домашні завдання. Учителька практикує інтернет-конференції, використовуючи популярний сервіс Zoom. За результатами онлайн-опитування батьків, ініційованого управлінням освіти і науки міськради, ЗОШ № 2 визнано найактивнішим навчальним закладом у дистанційному навчанні.

Освітній процес. Директор школи **Любов Гарбовська** розповідає: «У нас насправді було не стільки дистанційне навчання, скільки організація освітнього та виховного процесу з використанням технологій дистанційного навчання. Ні для кого не таємниця, що вчителі давно викладають у Viber домашнє завдання, щоб батьки знали, як боротися з фразою «нам нічого не задавали». Це дуже допомогло стартувати з віддаленим навчанням, школа швидко запрацювала в Classroom, Zoom та viber-групах. Спочатку уроки відбувалися за шкільним розкладом, далі учні 5–11 класів перейшли на телевізійне навчання і працювали за тим розкладом, який запропонували його розробники.

Зранку школярі дивилися уроки, потім мали перерву на обід, а далі консультувалися з учителями. Практикували різні форми, найчастіше це були тридцятихвилинні відеоконференції з викладачами різних предметів згідно із затвердженим адміністрацією розкладом. На таких заняттях переважно вчителі відповідали на запитання учнів або пояснювали виконання домашнього завдання. Навчання під час карантину мало певний позитив: це і відносна свобода планування відпочинку, і змога зануритися в ті предмети, які більше цікавлять школяра, і можливість «підігнати» теми, з яких він відставав».

Тетяна Степанюк продовжує: «Організувати дистанційне навчання можна у двох варіантах: синхронне та асинхронне, але мені особисто краще підходить синхронне. Асинхронне навчання – це зв'язок через електронну пошту або соціальні мережі, зокрема viber-групи. Перший же варіант передбачає наявність онлайн-спілкування учня і вчителя у реальному часі. Я не можу вимагати від дітей того, чого не навчила сама, оскільки мені потрібна їхня реакція. Діти в такому віці ставлять багато запитань і потребують негайної відповіді, тому обрала Zoom, маю іграшкову дошку і крейду для пояснення, створюю багато схем, інтелект-карт, які викладаю у Classroom і Viber. Пропоную також відібрані відеоуроки, які можна

переглядати у зручний час і, якщо потрібно, по декілька разів».

Педагогічний колектив ЗОШ № 2 переконаний, що дистанційне навчання – процес тристоронній: дитина–школа–батьки. Проблема полягає в тому, що ми не привчили наших дітей до самостійності. Ми всі виявилися неготовими до карантинних умов: діти, які звикли до того, що до школи просто потрібно ходити, батьки, які часто перекладали всю відповідальність на школу, і сама школа, яка знає, що є парта, дошка та учні у класі. Велике навантаження лягло саме на батьківські плечі, оскільки діти молодшої та середньої школи ще не в тому віці, щоб самоорганізовуватися, а тому всю роботу потрібно було контролювати батькам.

«Ми всі розуміємо, що не було іншого виходу, окрім дистанційного навчання, – пояснювала батькам вчителька початкових класів. – Поради можуть бути такі: дотримуйтеся певного графіка; намагайтеся, щоб діти виконували завдання у першій половині дня, коли вони ще не стомлені і не дуже розігралися; демонструйте приклад: якщо спонукаєте дітей читати, то варто й самим братися за книжку; будьте другом дитині, допомагайте у разі потреби, дивіться разом навчальні відео, відійдіть від тотального контролю і постійних нагадувань. Головне пам'ятати, що саме сім'я, а не школа, закладає модель поведінки на все життя. Вірус мине, карантин завершиться, школу дитина закінчить, але спогади, емоції та здобуті знання залишаться на все життя».

Виховний процес, спорт, дозвілля. До розмови приєднується Тетяна Кравчук, заступник директора з виховної роботи: «У досить незвичних і вже трохи «набридливих умовах» карантину учням, вчителям і батькам школи № 2 вдавалося бути суперактивними, творчими і креативними. Після того, як учні 11 класу з класним керівником Олександром Сидорчуком виклали у соцмережі ролик про заняття фізкультурою і спортом у домашніх умовах, з'явилася ідея передати виклик іншим класам. Тому один за одним класи-родини готували та викладали на своїх інтернет-сторінках у Facebook та Instagram, на сайті школи, у групах Viber невеликі сюжети про дозвілля, відпочинок, улюблені заняття у вільний від дистанційного навчання час.

Отримавши запрошення до участі у міському фестивалі «Сузір'я талантів», маючи навички швидкої взаємодії між учнями і батьками, спеціалістів з монтажу відеоматеріалів, майже всі класи-родини намагалися створити цікаві короткометражні мініфільми про збереження довкілля та дозвілля учнів в умовах карантину. 21 роботу школа-родина № 2 подала для участі в онлайн-фестивалі обдарованості «Сузір'я талантів».

З екологічного напрямку в номінаціях «Живопис, графіка, декоративно-ужиткове мистецтво», «Дитяче кіно та телебачення», «Музичне мистецтво», «Фізкультура і спорт» та «Екологія». Усі учасники були відзначені дипломами управління освіти і науки Новограда-Волинського. Маючи не так багато можливостей, щоб побачитися, поспілкуватися, через фото і відеопрезентації ми частіше згадували один одного, те, чим ми жили, чим займалися, раділи і веселилися або ж замовкали у школі під час заходів, які

відбувалися до карантину.

Учителі школи-родини передавали відеопривіт дітям і колегам, показували, чим займаються, коли не проводять уроки і не перевіряють надіслані їм у Viber і Classroom електронною поштою роботи учнів. Один за одним з'являлися на сторінках учителів, батьків, учнів сюжети-вітання до свят.

До дня Європи (16 травня) класний керівник 4-Б класу Наталія Гончарук разом з учнями підготувала відео «Ми – маленькі європейці!». У ньому діти ділилися з глядачами своїми знаннями про Європу, Європейський Союз. Найактивніше поширювали відеосюжети у соціальних мережах під час карантину учні 3-Б класу на чолі з класним керівником Іриною Савчиною. Крім того, що вони долучилися до усіх запропонованих управлінням освіти онлайн-заходів, самі ініціювали участь у різних челенджах. Наприклад, акція «Яка частина мови мені подобається найбільше?». Цікаво і корисно, адже це не лише розвиток акторського уміння позувати на камеру, а ще й перевірка знань української мови. Таким способом учні 8-Б класу з класним керівником Тетяною Кравчук створили фотоколаж своїх портретів з літерами, які поєднувалися у фразу «1939–1945. Пам'ятаємо! Перемагаємо!». Така акція мала на меті нагадати усім, що 8-9 травня ми схилиємо голови, замовкаємо у хвилину пам'яті перед тими, хто віддавав і віддає життя та здоров'я за наше світле майбутнє. Тож, відзначаючи День пам'яті і примирення, діти бажали всім нам миру, добра і любові, нагадували, яка ціна того, що ми щоранку прокидаємося і радіємо життю.

Ще однією загальноміською акцією став челендж до Дня вишиванки, запропонований міським відділом культури. Учні, батьки, вчителі школи-родини № 2 знову активно взяли участь у цьому заході. У соціальних мережах надзвичайно патріотичний вигляд мали ті, хто у відеосюжетах переконував глядачів, що український національний одяг – це наш генокод, наша гордість, наша свідомість.

Школа-родина № 2 півтора року була учасником Програми підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа». Відбулося багато позитивних змін у плані демократичного розвитку нашого закладу, проте підсумковий етап проекту припав якраз на карантин. Тому і взаємодія з тренерами, підготовка звіту про проведену роботу теж відбувалися дистанційно, а фінальна зустріч команди з тренерами проходила у Zoom у формі онлайн-конференції.

Незвичним видався рік, незвичайним було його завершення. Це вперше у школі не лунав галасливий дзвінок, не було звичних вітань і побажань. Тому педагогічний колектив школи-родини вирішив додати святковості до останнього навчального дня і підготував фільм-вітання «Останній дзвінок–2020», який став свідченням любові, поваги до дітей, вдячності за співпрацю. У ньому згадано про навчання, карантин, про те, як сумно без учнів у школі, висловлено сподівання, що такий «останній дзвінок» більше не повториться ніколи.

Додали позитиву і гарних надій та сподівань відеозвернення до вчителів від учнів випускних класів, які теж з'явилися на сторінках школи у соціальних мережах. Так, дійсно, цей навчальний рік був непростий, але учнів, батьків та вчителів нашого закладу єднає те, що ми справді школа-родина. А в єдності легше долаються перешкоди. Тому випробування дистанційним навчанням ми пройшли, хоч і з емоційною втомою та легким виснаженням, але з гідністю, з хорошими результатами».